

ЈУ СРЕДЊОШКОЛСКИ ЦЕНТАР „ПЕТАР КОЋИЋ“ ЗВОРНИК
Комисија за припрему школе у такмичењу
ИЗБОР НАЈДЕМОКРАТИЧНИЈЕ ШКОЛЕ

ШКОЛСКИ ОДБОР
ДИРЕКТОР
ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКА СЛУЖБА
НАСТАВНИЧКО ВИЈЕЋЕ
САВЈЕТ РОДИТЕЉА
САВЈЕТ УЧЕНИКА

Предмет: ИЗВЈЕШТАЈ О АНАЛИЗИ ДЕМОКРАТИЧНОСТИ ШКОЛСКИХ
ДОКУМЕНАТА

У анализи школских докумената полазимо од статута, документа који служи као основ за организовање и функционисање једне установе или организације. Анализа Статута ЈУ Средњошколски центар „Петар Кочић“ од стране комисије, коју чине представници родитеља, ученика, наставника и стручни сарадници, показује да школски статут дефиниште демократске односе и то у више тачака које ћемо у наставку предочити. Наиме, **Члан 31.** прописује постојање Савјетодавног вијећа и каже: „**(1) У школи се формира савјетодавно вијеће изабрано од представника локалног тржишта рада које је у вези са образовањем одређених профила занимања.**

(2) Савјетодавно вијеће помаже школи у планирању садржаја њених програма, савјетује школу о свим питањима која се тичу обуке и помаже јачању веза између школе и локалног тржишта рада. (3) Обављање дужности савјетодавног вијећа је добровољно и бесплатно.“

Овим чланом омогућена је сарадња школе са привредницима и широм локалном заједницом, што је врло битан аспект отворености и демократичности школе,

јер даје могућности онима који треба да запошљавају кадар који се школује, да утичу на политику школе.

Надаље, треба истаћи **Члан 34**, који говори о Савјету родитеља: „(1) У школи се формира савјет родитеља као савјетодавно тијело. (2) Савјет родитеља чини по један представник родитеља сваког одјељена у школи. (3) Школа обезбјеђује простор и услове за рад савјета родитеља. (4) Предсједника савјета родитеља бирају родитељи на сједници савјета тајним гласањем. (5) Савјету родитеља могу да присуствују директор, помоћник директора, педагог и психолог школе без права одлучивања на позив предсједника савјета родитеља. (6) Педагог школе помаже савјету родитеља у раду, без права одлучивања. (7) Савјет родитеља своје приједлоге, питања и ставове упућује школском одбору, директору, односно стручним органима школе на које су именовани дужни одговорити

(8) Савјет родитеља: а) разматра успјех ученика у учењу и владану, б) разматра намјену коришћена средстава остварених ученичким радом, проширеном дјелатношћу школе и од донација и средстава родитеља, в) разматра школски календар, г) разматра план екскурзија и излета на почетку школске године, д) представља ставове родитеља ученика школском одбору, ђ) подстиче ангажовање родитеља у раду школе, е) учествује у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се подстиче и унапређује васпитно образовни рад у школи, ж) промовише интересе школе у локалној заједници на чијем се подручју школа налази и з) доноси пословник о свом раду.“

Унутар овог члана посебно треба обратити пажњу на то да предсједника Савјета родитеља бирају сами родитељи тајним гласањем, како стоји у тачки 4. Затим, да директор, помоћник директора, педагог и психолог немају право одлучивања, како је наведено у тачки 5. И врло важно за демократичност школе јесте оно што стоји под тачком 7, а то је давање могућности Савјету родитеља да упућује своје приједлоге, поставља питања и износи ставове стручним органима и органима управљања у доменима од посебног значаја, наведеним у тачки 8. Сарадња школе и родитеља описана је и

Чланом 55

„(1) Школа сарађује са родитељима, односно старатељима ученика путем родитељских састанака, савјета родитеља и других облика индивидуалне и групне сарадње.

(2) Родитељски састанци су општи и одјељенски.

а) Општи родитељски састанак се организује по потреби и на њему обавезно присуствују наставници и стручни сарадници.

б) Одјељенски састанци се организују по потреби, а најмање два пута у току полугодишта.

в) Индивидуални разговори и размјена мишљења наставника и стручних сарадника са родитељима организују се ради расправљања о напредовању и понашању ученика у школи и породици, проблемима и тешкоћама у њиховом псих

офизичком и социјалном развоју.

г) За ученике који постижу лоше резултате у учењу и владану стручне службе школе су об

авезне да организују разговоре.

д) У случају појаве насиља међу ученицима школа ће предузети неопходне мјере
обавјестити, родитеље у
ченика и надлежне институције.“

Чланом 35. Установљено је постојање Савјета ученика, што омогуће да, поред привредника и родитеља, и ученици имају могућност да учествују у раду школе и тај рад унапређују својим учешћем.

„(1) Ученици школе формирају савјет ученика.

(2) Савјет ученика чини по један представник ученика сваког одјељена у школи којег именују ученици тог одјељена. (3) Педагог координише радом савјета ученика. (4) Савјет ученика: а) промовише интересе школе у локалној заједници на чијем подручју се налази школа, б) представља ставове ученика школском одбору, в) подстиче ангажовање ученика у раду школе

г) промовише права ученика и подстиче друштвено-користан рад у заједници, д) разматра питања успјеха ученика

, екскурзија и излета ученика, услова рада школе и других питања утврђених актима школе,

ђ) учествује у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се подстиче и унапређује образовни рад у школи,

е) доноси пословник о свом раду.

„

Видимо да су Статутом предвиђене битне надлежности Савјета ученика неопходне за развој активног учешћа ученика у животу и раду школе, али треба посебно издвојити то што, по Статуту, Савјет ученика промовише права ученика и представља ставове ученика школском одбору и доноси самостално свој пословник о раду. Кроз то се управо и показује демократичност школе у овом аспекту. Но још један члан који се тиче ученика, врло је важан за процјену демократичности овог документа, на ком се базира рад цијеле школе, а то су права и дужности ученика које налазимо у

Члану 36,

те

Члану 39.

„(1)

Ученик има право и дужност да редовно похађа наставу и извршава школске обавезе.

(2) Ученик има право: а) на квалитетан образовно-васпитни рад (наставу), б) да тражи провјеру знања у току наставне године, в) право на заштиту од свих врста насиља у школи, г) право на посебне припреме за разне врсте такмичења, д) право изражавања мишљења и просљеђивање мишљења управи школе и ђ) друга права у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и овим статутом. (3) Ученик односно његов родитељ (старатељ) има право да поднесе жалбу на оцјену“

Други члан од споменутих третира дужности и ту стоји:

„(1) Тежа повреда обавезе ученика је: а) преправка података у свједочанству, дипломи и другим јавним исправама које издаје школа, б) преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа, в) политичко организовање и дјеловање ученика у школи г) крађа имовине школе, предузећа, установе, друге организације или другог ученика, д) употреба алкохола или наркотичких средстава, као и подстрекавање других на њихову употребу, ђ) вршачко насилничко понашање, е) насилничко понашање према наставницима и осталом радном особљу, ж) посједовање оружја, з) изражавање националне и вјерске нетрпељивости и) неоправдано изостајање са наставе и других облика васпитно-образовног рада и ј) коришћење мобилног телефона у вријеме наставе и к) снимање видео клипова неprimјереног садржаја у вријеме наставе и њихова даља дистрибуција.“

За демократичност једне школе врло је важно то што статут не прописује само дужности ученика већ и радника, а међу тим дужностима посебно треба истаћи оно што стоји у **Члану 43**

, е),

„(3) Наставници и стручни сарадници дужни су да предузимају мјере заштите права дјетета, те да о сваком кршењу тих права, посебно свим облицима насиља над дјететом, одмах обавијесте надлежну социјалну службу.“

Будући да је транспарентност битна одлика демократичности, јавност рада је још један критеријум по коме можемо процјењивати демократичност рада једне установе. И тај аспект је, такође, заступљен у Статуту. У **Члану 51.** стоји: **„(1) Рад школе је јаван. (2) У школи није дозвољено политичко организовање, дјеловање и коришћење школског простора у те сврхе, у вријеме одржавања наставе.“**

А у

Члану 5

2

.

се додаје:

„(1) Запослени у школи имају право да буду редовно, благовремено, потпуно и истинито обавијештени о цјелокупном раду школе, материјално-финансијском стању, коришћењу средстава, раду директора, Школског одбора и других органа школе. (2) Акти школе се оглашавају и стављају на увид запосленима на огласној плочи.“

Што се тиче овог дијела анализе, може се закључити да Статут ЈУ Средњошколског центра „Петар Кочић“ Зворник, није препрека за развој демократских односа у овој установи. Штавише, у њему налазимо претпоставке за развој демократије, које се огледају могућностима сарадње, укључивања локалне заједнице, родитеља и ученика у

процесе доношења битних одлука.

Када је у питању **Акциони или стратешки план развоја школе**, анализирали смо овај документ за период од 2010. и 2015. Будући да ускоро истиче овај стратешки план нећемо тражити његове измјене, него ћемо овим путем дати приједлог или препоруку коју треба имати у виду приликом доношења стратешког плана за сљедећи петогодишњи период.

Оно што одмах треба истаћи као добро и демократично у вези са стратешким планом јесте то да је он, како је већ у Уводу овог документа речено, **настао као резултат едукације менаџмента**, у организацији педагошких институција и надлежних министарстава у БиХ. Другим ријечима, у израду овог плана су уважене сугестије стручних лица, које нису дио школске организације, у том смислу стратешки план ни у формалном ни у садржинском смислу није затворена мисаона конструкција малог броја људи, што је свакако један демократски квалитет.

Међу основним стратешким правцима налазимо под бројем **1. Отвореност школе и сарадња са другим школама у региону, републици, а и шире.**

Ово, такође, даје демократски тон стратешком плану развоја школе. Али демократичност се, ипак, понајвише показује у његовој одличној визији и мисији.

”**Развојни план наше школе је усмјерен ка визији да племенитост, доброту и знање треба његовати као највеће људске врлине.**
Мисија у оквиру стратегије се односи на уважавање личности сваког ученика јер треба обратити пажњу на све ученике подједнако, јер су сви вриједни наше пажње.“

У самом развојном плану налазимо СВОТ анализу, односно наведене су и снаге и слабости, препреке и ризици у остваривању стратегије, што показује озбиљност у изради стратегије и њен квалитет који кореспондира са демократским начелима критичког приступа. Као снагу ту су наведени рецимо, **тимски рад, сарадња са локалном заједницом и сарадња са родитељима**

. И у овоме се огледа демократичност стратешког плана развоја школе, јер се школа не ослања само на своје снаге, већ је отворена и за сарадњу са другима с циљем остваривања својих стратешких циљева.

Сваки од приоритета дефинисаних овим стратешким планом је добро испланиран, јер развојни план прате **циљеви, активности, временски рок и методе**. И будући да је овај план на истеку, не треба крити ни одушевљење због чињенице да је он скоро у потпуности остварен, што опет показује један аспект демократичности установе. Јер по неким информацијама које смо добили од надлежних лица, велики број школа још увијек нема стратешки план, мали број школа има овако квалитетан план, а још мање у овој мјери реализован стратешки план. И то је за сваку похвалу. С том праксом треба наставити и убудуће. Важно је додати да прије овог стратешког плана школа уопште није имала стратешки план, па и то показује демократски напредак у школи.

Стратешки план развоја школе је, према подацима које налазимо у његовом садржају, представљен и Наставничком вијећу и Савјету родитеља, што опет показује његову демократичност. Међутим, комисија која је радила ову анализу и подноси овај извјештај ће овдје изнијети и један приједлог, који треба уважити приликом доношења новог стратешког плана развоја школе. **Предлажемо да се стратешки план развоја школе убудуће представља и Савјету ученика, а не само Наставничком вијећу и Савјету родитеља.**

У Годишњем програму рада школе предмет *Демократија и људска права* постављен је као обавезан предмет и у гимназији и у стручним школама, 2 часа седмично.

Демократичност се додатно подстиче кроз програме рада одјељенских заједница, теме за стручно усавршавање, теме за сједнице стручних актива и наставничких вијећа, те програме рада секција, односно ваннаставних активности.

У годишњем програму рада школе, између осталог, налазе се и програм рада Савјета ученика и Савјета родитеља

Овај извјештај треба представити директору, школском одбору, наставничком вијећу, Савјету родитеља и Савјету ученика.

Комисија:

Извјештај о анализи демократичности школских докумената

Written by Administrator

Sunday, 31 May 2015 21:59 -

Иво Симић, Савјет родитеља

Александра Тешић, Савјет ученика

Станислав Томић, професор

Драгица Јокић, педагог

Драгана Петровић, психолог